

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani ter opremljeni s
štampiljko dot. organizacije.Člani strokovnih organizacij,
priključeni Strokovni komi-
siji za Slovenijo, dobivajo
list brezplačno.

Rokopisi se ne vračajo.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, poštni predal 290.Čekovni račun štev. 13.562.
Telefon interurban št. 3478.

PIONIRJI, POZDRAVLJENI!

V nedeljo, dne 18. marca t. l. se zberejo v Ljubljani na oblastni konferenci Strokovne komisije za Slovenijo delegati naših strokovnih organizacij.

Srečni in zadovoljni smo, da moremo na tej konferenci pozdraviti večino starih sobojevnikov, ki že desetletja stoje na čelu naših strokovnih organizacij in neumorno in z veliko požrtvovalnostjo vrše svoje težke naloge, zavedajoč se svojega poslanstva, ponosni, prekaljeni in samozavestni. Poleg naših starih in dolgoletnih pionirjev pa bo na konferenci častno zastopana tudi mlajša generacija, ki samozavestno prevzema ono, kar so jim zapustili njihovi predniki.

Zastopane bodo vse stroke in generacije in lahko bo pregledati vso razvojno dobo našega strokovnega pokreta od predvojne dobe pa do današnjih časov.

Podajali si bomo roke, stari in mladi, vsi oni, ki tekom zadnjih let niso imeli ne časa ne sredstev, da bi se zbrali.

Da bomo prav ocenili čas, v katerem se sestajamo, si pokličimo v spomin težke dni meseca avgusta 1914. Takrat je izgledalo, da se je zrušila stavba mednarodne solidarnosti delavstva, da so bili dolgoletni naporji naših pionirjev zastopani. Vse dolgoletno delo je bilo uničeno, vse poteptano od vojne furijske. — To je bilo leta 1914. Za vsem tem pa so prišla leta vstajanja in razmaha naših idej, kakor ga svet še ni videl.

Naša konferenca se vrši dne 18. marca 1934. Poglejmo okoli sebe in razumeli bomo čas, v katerem živimo!

Marsikdo se je prodal v teh težkih časih, ko hodi naš pokret zopet skozi svojo Golgoto, za sklado leče sovražniku. Tako ločijo zdravilni vetrovi pleve od klenega zrna. Še več pa jih je, ki čakajo ob strani.

Za vse te nam je resnično žal in jim bomo dali na naši oblastni konferenci zagotovilo, da so jim vrata v naše strokovne organizacije vedno odprta. Da je v naših organizacijah za vse dosti dela in da dajemo pri nas vpliv po njihovem delu in njihovi vrednosti.

Vsi dvomljivci pa naj vedo, da se duha ne da zlomiti, da bo šla naša pot navzgor, tembolj, ker smo skovali v naših zaupniških kadrih gardo, ki zna pravilno presojati čas in situacijo v kateri živimo.

Naše strokovne organizacije so tudi v teh najtežjih časih najsilnejša moralna sila. Z njihovimi akcijami, borbami in zmagami bomo delavstvu pokazali pravo pot in kako je nujno potrebno, da iz omahljivcev napravimo zveste sobojevnike.

Oblastna konferenca bo razpravljala za delavstvo in nameščenstvo važna življenjska vprašanja, sklepala o bodočih nalogah, dala nove smerice in novega poleta, ter dala našemu članstvu priliko, da izvoli v vodstvo sodruge svojega zaupanja.

Obenem pa bo naša oblastna konferenca dokaz koncentracije vstajajoče samozavestne armade, ki se, kakor njeni pionirji, zaveda svojega zgodovinskega poslanstva.

Pionirji, pozdravljeni!

Ali je skrajšanje delovnika potrebno ali ne?

V Ameriki hočejo skrajšati delovnik na štiri dni v tednu

Nikjer na svetu se v vprašanju skrajšanja delovnega časa ne pojavljajo tako radikalna mnenja kakor v najbolj kapitalističnih Zedinjenih državah. Delavska strokovna organizacija je nedavno zahtevala šesturni delovni dan in petdnevni delovni teden. To bi bilo za prvo silo, je rekla takrat delavska organizacija.

Skrajšanje delovnega časa zagovarja tudi predsednik Roosevelt. Zedinjene države so izdale ogromne zneske za javna dela, pri katerih je zaposlenih okoli štiri milijone delavcev, ki so pa le začasno zaposleni. Kljub vsem tem ukrepom pa imajo v Zedinjenih državah še vedno 10 in pol milijona nezaposlenih. Z odpustitvijo iz dela začasno zaposlenih se bo povečalo število nezaposlenih na 15 milijonov oseb.

Te grozne številke delajo tudi ameriškim kapitalistom skrbi. Z ozirom na to veliko nevarnost sklicuje predsednik odbora za narodno obnovo, general Johnson, konferenco industrijscev v Washington, kjer jim bo predlagal

uvvedbo štiridnevnega delovnega tedna.

Johnson meni, da bi s to uvedbo takoj zaposlili 5 milijonov nezaposlenih delavcev, s čemer bi naraslo število konsumentov in bi se s tem tudi znatno poživilo gospodarstvo.

Ta uvidevnost se v civilizirani Evropi doslej še ni nikjer pojavila. Evropsko gospodarstvo vodi prav nasprotno katastrofalno politiko. Z izgovarjanjem na krizo reducira nameščence in delavce, reducira plače, zaposlene pa skoraj dosledno izkorišča z nerazumno dolgim delovnim časom. S to politiko dosega evropski kapitalizem dva ekstrema. Z zaposlenim delavstvom dosega izredno velike dobičke (sedaj v krizi!) na eni strani, kar omogoča kapitalizmu tudi visoko dovršena tehnika na drugi strani pa povečava število nezaposlenih ter ubija s tem konsum.

Taka gospodarska politika je
avanturistična, ki mora vesti
nekam v katastrofalni propad.

Iz tega dovolj važnega razloga, če že ni socialnega čuta in socialne pravičnosti,

mora svetovno gospodarstvo
kreniti na povsem novo pot.

Tudi kapitalizem, države, morajo pričeiti misliti na vso človeško družbo in opustiti nesrečno kapitalistično sebičnost. Moderna tehnizacija mora služiti vsemu človeštvu, gospodarstvo je problem pravične socialne družbe.

Iz današnjega kaosa ni drugega izhoda.

DATE, ZAKAJ, SEDAJ JIM BO MENDA
VENDAR JASNO, DA JIH DELAVSTVO NI
IZVOLILO.

V ZAGORJU, kjer se je posebno na obratu Kisovec izvajal silen pritisk od strani obratnega vodstva za zmago nacionalistov, je dobila lista Z. R. J. 329 in nacionalisti pa 151 glasov. Najbolj se je tu odrezal obrat Kotredež, ki je dal nacionalistom samo 4 glasove in zunanji obrat, ki je dal vodji nacionalistov samo 27 glasov. Volilnih upravičencev je bilo 525, volilo jih je 480 ali 89%. Za izvoliti je bilo 6 zaupnikov in toliko namestnikov, kateri pripadajo vsi ZRJ.

V HRASTNIKU, kjer so bili nacionalisti s svojimi 300 člani sigurni svoje zmage, je dobila lista Z. R. J. 325 glasov in nacionalisti pa 127 glasov. Volilnih upravičencev je bilo 538, volilo jih je 452 ali 84%. Za voliti je bilo 6 zaupnikov in toliko namestnikov, kateri vsi pripadajo Z. R. J.

V RAJHENBURGU je kljub silnemu trudu dr. Benedičiča, da bi zmagali nacionalisti, dobila lista Z. R. J. 96 glasov, nacionalna pa 28 glasov. Volilnih upravičencev je bilo 146, volilo jih je 124 ali 85%. Za voliti sta bila 2 zaupnika in 2 namestnika. Vsi pripadajo listi Z. R. J.

V MEŽICI-ČRNA, kjer je par dni pred volitvami pisala mariborska nacionalna »Borba« o slavnem pohodu nacijev z g. Bajtom na čelu, je dobila lista Z. R. J. 369 glasov, nacionalisti pa 103 glasove. Volilnih upravičencev je bilo 659, a volilo jih je 472 ali 72%. Za voliti je bilo 7 zaupnikov in namestnikov, ki pripadajo vsi listi Z. R. J.

NA LEŠAH, kjer so bile pred kratkim izvedene velike redukcije delavstva in je tamkajšnji obratni vodja z ostalimi mislil ustvariti nacionalistično trdnjavo, je dobila lista Z. R. J. 30, nacionalna pa 9 glasov.

Volilnih upravičencev je bilo 52. Volilo jih je 39 ali 75%. Za voliti je bilo 1 zaupnika in 2 namestnika. Vsi pripadajo listi Z. R. J.

V VELENJU je zmagala lista bivših »neodvisnih« in so prišli kandidati Z. R. J. le kot namestniki v pošteve. Nacionalisti se kljub vsej visoki toleranci niso mogli s svojo listo uveljaviti.

V ZABUKOVCI, stari trdnjavi razrednih borcev, in kjer se kljub močnemu pritisku gotovih gospodov, predvsem prejšnje dobe, za nacionalno stvar, ni posrečilo terena »sondirati«, je dobila lista Z. R. J. 307 glasov, nasprotna pa samo 10 glasov. Volilnih upravičencev je bilo 364. Volilo jih je 317 ali 87%. Za voliti je bilo 4 zaupnike in namestnike. Vsi liste Z. R. J.

V LIBOJAH, kjer se je baje upravnik rudnika tako daleč izpozabil, da je kar sam predlagal kandidatno listo za nacionaliste, je dobila lista Z. R. J. 85, nacionalna pa 50 glasov. Volilnih upravičencev je bilo 152, volilo jih je 135 ali 88%. Za voliti je bilo 3 zaupnike in namestnike. Vsi pripadajo listi Z. R. J.

V KOČEVJU je, v kolikor smo informirani, prodrl na celi črti sodr. P. Jenko. Na vseh ostalih malih rudnikih, razen rudnika Huda jama, kjer so krščanski socialisti nacionaliste pošteno nabili, so bili izvoljeni somišljeniki marksističnega nazora, čeprav nima Z. R. J. tam svoje organizacije.

S tem mislimo, da so naši rudarji vsem in prav vsem, prav odločno povedali, da ne marajo nobenih nacionalnih političnih mešetarjev, in da hočejo tudi v bodoče biti odločni borci za pravice in svobodo delovnega ljudstva.

NAJ ŽIVI RAZREDNA ZAVEST RUDARJEV!

PROČ S FAŠIZMOM!

300.000 brezposelnih v naši državi

V času, ki se v parlamentu razpravlja o državnem proračunu, je Centralno tajništvo Delavskih zbornic sklicalo anketo, na kateri se je razpravljalo o vprašanju kako pomagati brezposelnim in s tem opozoriti cel parlament na ta važni socialni problem.

Anketa se je vršila dne 3. in 4. t. m. v Beogradu. Vse Delavske zbornice so bile zastopane z nad petdeset delegati. Svoje zastopnike so tudi poslali: Narodna skupščina po skupščinskem tajniku g. Gavru Miloševiću, ministra za socialno politiko so zastopali g. načelnik Dušan Jeremić, g. Branko Petrović in g. D. Ostojić. Zastopani so bili tudi: večje mestne občine, med njimi tudi ljubljanska, zastopniki Centralnega odbora za posredovanje dela po g. dr. M. Krmpotiću, Osrednji urad za zavarovanje delavstva po g. M. Glaserju, Centrala industrijskih korporacij pa

po g. Lj. Djurdjinu.

Konferenco je otvoril v imenu Centralnega tajništva delavskih zbornic s. dr. Živko Topalović, ki je med drugim naglasil sledeče: Vprašanje borbe z brezposelnostjo je stalno na dnevnem redu. S to anketo želimo, da ponovno obrnemo pozornost vse javnosti na ta važni problem. Predvsem radi tega, ker se ravnokar sklepa v parlamentu o državnem proračunu, da skupščina tudi sklepe in v svoj proračun — kakor tudi samoupravni organi — vnese potrebne kredite za podpiranje brezposelnih.

Po konstituiranju ankete je o problemu referiral s. Bogdan Krekić, ki je svoj referat dokumentiral z obsežnim statističnim gradivom, katerega bomo radi obsežnosti priobčili v prihodnjih številkah našega lista, kakor tudi sprejeto resolucijo, ki je bila po deputaciji izročena predsedniku Narodne skupščine.

Izid volitev zaupnikov v II. rudarsko skupino

Odločna zmaga liste Zveze rudarjev Jugoslavije

V nedeljo, dne 18. in 25. februarja t. l. so se vršile volitve zaupnikov v II. rudarsko skupino po vseh rudnikih Dravske banovine. Zmagala je na celi črti lista Zveze rudarjev Jugoslavije. Udeležba pri teh volitvah je bila naravnost rekordna. Saj je ponekod znašala nad 90% in pod 70% nikjer. Za te volitve se je vršila ogromna bitka med marksistično usmerjenim delavstvom in nacionalisti. Volilni boj na zunaj ni bil tako viden, kakor je bil huda na znotraj. Tu se je vršila agitacija »nacionalistov« z vso brezobzirnostjo od moža do moža s pomočjo raznih doktorjev, paznikov, nadpaznikov in višjih nadzornikov, ne strahuje se najbolj podlih laži in obrekovanj napram prejšnjim zaupnikom in marksizmu sploh.

Vse zastopni Rudarji so pri teh volitvah z ogromno večino odklonili fašistično hlap-

čevanje kapitalizmu in volili marksistično, kakor to njih zavest in ponos zahteva!

Zato se je zgodilo, da so v tistih Trbovljah, kjer so po predvidenem načinu pri volitvah v Delavsko zbornico dobili nacionalisti 1444 glasov, padli sedaj na 627 in marksistični glasovi pa so skočili od borih 509 glasov na 1409 glasov. S tem je dobila lista Z. R. J. 27 mandatov, nacionalisti pa 3 mandate. Volilnih upravičencev je bilo 2346, volilo jih je 2036, kar znaša 87% udeležbo povprečno. Priporočiti je pa treba, da je na nekaterih obratih, kjer je bila borba z nacionalisti najjačja, znašala volilna udeležba do 98%. Čast trboveljskim rudarjem.

UPAMO, DA BODO SEDAJ DELEGATI V DELAVSKI ZBORNICI, KI SO BILI IZVOLJENI NA NACIONALNI LISTI IZ TRBOVELJ, ODLOŽILI SVOJE MAN-

Čuvajte se pred provokaterji

»Delavska Politika« je priobčila sledeče opozorilo, ki ga ponatiskujemo tudi v »Delavcu«.

V današnjem težkem položaju in duhovni nestrpnosti bi naši nasprotniki jako radi videli, da bi naše organizacije kaj ukrenile, kar bi izzvalo njih razpust. Da bi uspeli v tej taktiki, se mešajo agenti naših nasprotnikov med naše članstvo ter prihajajo deloma tudi v naše organizacije. In, če se še tako prikrivajo, jih je mogoče kaj naglo demaskirati. Njih posel je dvojen: izmišljujejo si obrekovanja in sistematično mečejo blato na vse uglednejše zaupnike našega gibanja, in na drugi strani svetujejo predvsem mlajšim članom, da stavijo silno radikalne predloge ali jih stavijo tudi sami. Cilj tega obrekovanja in vpadanja s predlogi je, da se prično v organizaciji nesoglasja in prepri, slabljenje njene bojne moči in izzivanje. Događa se celo, da včasih nasede taki taktiki tudi lahkoveren pošten sodrug ter postane sredstvo v rokah nasprotniških agentov-provokaterjev.

V težkih časih sta previdnost in solidarnost dve najpotrebnejši stvari.

Sodrug naj bodo jako energični in nepopustljivi napram agentom-provokaterjem.

Kdorkoli prične z obrekovanji o našem gibanju in njega zaupnikih, ga je treba javno pozvati pred forum organizacije, da svoje obrekovanje dokaže. Lahkoverne prijatelje boste takoj prepričali o krivici in jih pridobili, agent se bo pa izkušal ogniti odgovoru. Napram agentom se ne sme imeti pardona. Agente je treba brez-pogojno vreči iz organizacij. Agenti so gnojni tur, ki hoče kužiti zdravi organizem našega gibanja.

Prav dobro poznamo vso organizirano tolpo, ki se je deloma že vtepla v naše gibanje ter pričela s svojim zastrupljenim delom. Da naše organizacije niso še odločno nastopile proti njim, je vzrok samo to, ker nismo hoteli, da bi kak naiven delavec ne mislil, da naše postopanje ni pravo, kar bi pomenilo zanj moralni občutek. Zaradi tega objavljamo že vnaprej ta opomin z željo, da se poštene ljudje otresejo agentov. In z agenti pa bo obračun odločen in nepopustljiv.

Proletarci — vsi smo eno

Dunajska komuna, ta krvavordeči svit vdajajočega človeštva je proletarce vseh dežel ojeklenila. V Sloveniji so se ustvarili odbori za pomoč avstrijskim političnim beguncem. V Mariboru in v Ljubljani sta dva glavna centra, kamor se stekajo prispevki. In pokazalo se je, da v kljub mizeriji, v kljub brezposelnosti, v kljub slabim zaslužkom, naš proletarac zna žrtvovati. Od vsepovsod prihaja nabrani denar, da lahko ponosno rečemo: Mi smo.

Odzvale so se vse naše organizacije in njih podružnice z lepimi zneski, pa tudi posamezniki ne zaostajajo. V eni prihodnjih številkih bomo objavili imena vseh.

V Ljubljani pri Strokovni komisiji je sestavljen odbor: Dr. Jelenc, predsednik, Joža Kopač, podpredsednik, Joža Golmajer, tajnik, Ivan Vuk, blagajnik, Rado Čelešnik, odbornik in nadzornik.

Tudi iz Tržiča nam poročajo, da se je tam upustavil lokalni odbor za pomoč avstr. pol. beguncem: Predsednik Padar Franc, tajnik Ivan Stane, blagajnik Kosmač Janez; odborniki: Ahačič Ignac, Legat Alojz, Kalan Peter, Kočevar Jože, Lotrič Tone in Možek Janko.

Črna lista črnega avstro-fašizma

V imenu božje pravičnosti, v imenu stanovske države, v imenu papeških enciklik in v znamenju križa je avstrijski klerikalizem in avstro-fašizem:

napadel svobodo in demokracijo, ustavne pravice in svoboščine avstrijskega ljudstva v celoti in delavstva še prav posebej;
je dal proti borcem za vse te človečanske pravice streljati s puškami, topovi, havbici, spuščati proti njim strupene pline, metati vanje granate in mine;
je dal streljati na stanovanjske hiše polne otrok in žena s topovi brez

ozira, koliko smrtnih žrtev je to zahtevalo;

je dal pogrti v zrak dve stanovanjski hiši, polni delavskih žena in otrok;

je obesil težko ranjenega borca za pravice Münchreiterja;

je gonila klerikalna vojska pred seboj delavsko deco in žene, da bi mogla izza njih streljati na za

svobodo se boreče delavske može in očete;

delujejo v klerikalni Avstriji izredna sodišča in gospodarijo vislice v znamenju smrtne kazni, ki jo je uvedla ponovno avstrijska klerikalna vlada v obrambo svojega klerikalnega dela. Avstrija pod vodstvom in vplivom socializma sploh ni potrebovala, niti poznala smrtne kazni;

dobiva najvišje avstrijsko odlikovanje za morijo borcev za svobodo;

odlikuje tudi nad vse katoliška Madžarska avstrijskega klerikalizma; z najvišjim madžarskim odlikovanjem v čast klerikalizma;

se onečaščajo spomini borcev za svobodno avstrijsko republiko;

se razpisujejo nagrade na glave borcev za svobodo, da se utrdi moralna klerikalnih manjvrednežev;

se kradejo delavstvu domovi, tiskarne, banke, listi ter se poklanjajo onim, ki so z nasiljem porazili borce za svobodo;

se kršijo vsa katoliški cerkvi in papeškimi enciklikom najsvetejša načela zasebne lastnine;

CANKARJEVA DRUŽBA

bo letos v jeseni izdala 4 krasne knjige, med katerimi bo znamenita knjiga Beer: Zgodovina socialnih bojev od pamtíveka pa do danes.

Plačujte članarino že sedaj, če ne morete naenkrat 20 Din, pa plačujte v tedenskih obrokih po 2 Din, ali v mesečnih po 4 Din.

se gonijo rodbine brez hraniteljev, s hranitelji junaki, padlimi za svobodo in s hranitelji-junaki, ki trpe v zaporih — vdove in sirote iz hiš, ki jih je postavila njihova lastna, svobodno izvoljena občina, na cesto;

blagoslavlja in vodi avstrijski kardinal pogreb onih, ki so morili borce za svobodo, njih žene in deco;

dobiva avstrijski križec za zasluge za svobodo;

in se veseli svoje »zmage« ves reakcionarni svet.

Vse: v znamenju ljubezni do bližnjega. X.

STROKOVNI VESTNIK

KOVINARJI

KOVINARJI!

Naša sekcija ljevačkih radnika vodi ovdje pokret, da popravi radne i plačevne uslove u ljevačkim radnicama, pa Vas molimo da dadešte članak u Radničke novine, s kojim da upozorite ljevače na Vašem teritoriju, da neka ne putuju u Zagreb, niti neka se ne odazivaju na eventualne novinske anonce zagrebačkih poslodavaca, tako dušo dok ne obavijestimo, da je pokret svršen.

JESENICE

Zadeva odpovedi kolektivne pogodbe

Resolucija, ki jo je sprejel javni shod dne 5. februaria po predhodni proučitvi in odobritvi Saveznega sveta ter članskega sestanka SMRJ in so jo takoj drugi dan izročili ravnateljstvu KID zastopniki vseh treh tukaj. strokovnih organizacij, na direkčiji še vedno ni našla nobenega odmeva.

Resolucija tolmači najprej gledišče delavstva na to odpoved, dalje naglašja, da gleda delavstvo v tej odpovedi nekako izzivanje, zatrljuje pa hkrati, da se ne bo dalo delavstvo zavesti na nikaka stranpota, kakor morda kdo to želi, da bi imela potem oblast priliko za kako intervencijo. Zahteva

dalje čimprejšnjo razjasnitev v tem nepogodbenem stanju, ter končno naglašja svojo dobro voljo, da se zadeva mirno konča, opozarja pa, da delavstvo iz svojega prejšnjega, sedaj že močno okrnjenega, ničesar več dati ne more.

Članstvo SMRJ je že dvakrat razpravljalo na svojih sestankih o tej resoluciji in odgovoru, ki ga nikjer ni. Tako tudi na zadnjem, dne 20. t. m., kjer je z ogorčenjem vzelo na znanje poročilo, da odgovora še vedno ni. Izvolilo je takoj petčlansko deputacijo, ki je pod vodstvom glavnega zaupnika odšla na direkčijo KID vprašati, zakaj ni odgovora. Sprejel jih je vratar ter povedal, da g. teh. rav. nimajo časa in da je treba pol ure počakati. Deputacija je odgovorila, da nima namena nič čakati, ker je jedva pregovorila zbrano delavstvo, da ni vse kot en mož prišlo po odgovor. Po tej izjavi je bila deputacija šele sprejeta, kjer so v navzočnosti tudi g. gen. rav. Noota po polurnem razgovoru se sporazumeli, da bo dalo ravnateljstvo do 3. marca t. l. svoje pismene predloge, kakor je tudi pismeno obljubilo to storiti. Zbrano delavstvo je poročilo deputacije z nejevoljo vzelo na znanje in le organizacijski disciplini se je zahvaliti, da delavstvo ni odšlo na cesto in javno pokazalo, da to hoče in ne zaupniki, da ga ne delajo nezadovoljnega zaupniki, pač pa oni pošiljajo nje, da razgovarjajo v njihovem imenu, če pa to ni mogoče, tedaj naj imajo opravka z vsemi, ki pa ne bo neodgovorna banda, pač pa organizirana masa, ki dobro

Janez Samojov:

V imenu socialnega čuta . . .

(Zgodba iz današnjih dni.)

Zopet je bil zajtrk. Podjetnik je sedel pri beli kavi in sirovem maslu. Pil je, kadil in nekaj računal.

Nasproti je sedela Kriza.

»No, kak? . . . Nisem ti morda kaj škodovala?«

»Hm,« je rekel podjetnik. »Skrbi si mi sicer precej povzročila, ali imel sem in imam dobre sotrudnike. Moje delavstvo mi je priskočilo na pomoč.«

»Kako! . . . Čudno vprašanje. Polovico delavstva sem poslal na dopust, ostala polovica pa je pljunila v roke in izdela sedaj ravno toliko in še tuintam več, kakor prej vsi, ki so bili.«

Kriza je kimala z glavo.

»Spretni ste. Pokazali ste mene delavstvu in to je pljunilo v roke, zategnilo pasove okrog trebuha in tako sem vam postala prav za prav priključljiva.«

Nekdo je potrkal na vrata podjetnika.

»Prosto.«

Vstopili so trije delavci.

»Kaj bi radi? Dela nimamo. Če je to, lahko kar greste.«

»Ne, gospod,« so rekli delavci. »Pomožna akcija smo.«

»Za brezposelne?«

»Da, za brezposelne.«

»Naša tovarna, kemična, saj veste, stoji. Zaprta je. Pa bi radi sklical sestanek, da se pogovorimo, v katero javno ljudsko kuhinjo se naj za naš kraj stekajo dobrodelní prinosi za brezposelne. Prosto hrano bi dobivali.«

»Aha . . . No, in kaj?«

»Vi imate del delavnice prost. Ali bi nam ne hoteli odstopiti za en večer tisti prostor za zborovanje?«

Podjetnik se je pogladil po bradi, malo pomislil in rekel:

»Drago volje. Samo pridite. In kaj sem še hotel reči? . . . Da. O kuhinji boste sklepali? Dobro, dobro. Jaz imam za svoje delavce in druge tako kuhinjo, kakor menda veste!«

»Vemo. Tudi kemična tovarna jo ima, in . . .«

»Bežite no!« je zamahnil podjetnik z roko.

»Zaprta je tovarna, odpustila vse delavce in tam boste še jedli? Svojo kuhinjo vam dam na razpolago. Pocení bomo naredili, kaj?«

»Sestanek bo odločil.«

»Dobro, dobro. Ali smem tudi jaz priti na sestanek?«

»O, prosim. V čast nam bo.«

In zgodilo se je, da jim je podjetnik dal prostor za zborovanje.

Glad brezposelnih je pritiskal na kljuko in tudi k temu podjetniku je pripeljal prej odpuščene delavce.

»Gospod, sprejmite nas zopet v delo. Otroci so, žena, a pod zob ne grizljaja.«

Žalostne so bile oči prosečih, obup je ležal v njih.

Podjetnik si je pogladil brado in se zamislil. Pa je rekel:

»Res, težko mi je . . . Ali tudi vas ne morem gledati takšne. Kako bi to naredili?«

Zopet se je zamislil. V mislih je računal. Delavcem pa je upanje zažarelo v očeh.

Nato je rekel podjetnik:

»Žrtvujem, kar morem. Lahko pridete delat, ali plačati ne morem. Denarja ni, banke ne izplačujejo. Pač pa vam dam hrano zastoj.«

Težko je bilo delavcem.

»Vsaj nekoliko boste plačali?«

Podjetnik je povsíl oči in rekel:

»Rad bi, ali saj sem rekel. Banke ne dajo kredita. Vzemite rajše nekaj, kakor nič! Hrano. Ko se razmere izboljšajo, bom to upošteval.«

In zgodilo se je, da so sprejeli to ponudbo.

V tistem kraju, kjer se je zgodila ta zgodba, je bila izobrazba delavcev slaba.

Delavci niso razumeli, da je njih rešitev in zboljšanje njihovega položaja v delavcih samih in so z upanjem v srcih poslušali na sestanku bodreče besede podjetnika, ki je govoril:

»Potrpeti je treba. Potrpljenje železna vrata prebije. Krizo, ki nas je zadela, bomo premagali, samo žrtvovati se je treba. Pomožno akcijo podpiramo mi podjetniki z vsemi svojimi močmi. Pokazati hočemo s tem delavstvu, da tisto obrekovanje razgrajačev, tistih, ki pravijo, da so organizirani, ne drži. Mi nismo proti delavstvu, mi smo zanj. Sedaj v tej krizi sem pripravljen dati svojo ljudsko kuhinjo na razpolago za kosila brezposelnim. Samo stroški se naj krijejo. In vi, cenjeni zborovalci, delavci, ki ste tukaj, vi boste prvi, ki boste z menoj otvorili takšno kuhinjo. Še poznejši časi bodo govorili, da smo ljudstvu nekaj dali. Nagovoril sem že tudi druge gospode. V imenu socialnega čuta so mi obljubili, da se bodo zavzeli za to pomožno akcijo in skupaj bomo ustvarjali čudeže.«

Plaskali so zbrani govorniki podjetnika. Samo tam v kotu so se spogledali trije in eden je pripomnil:

»Pomožna akcija rodi tudi podjetnikom svoje obresti . . . Kriza je pohvalno sredstvo, da jih vzpodbuja, da vrše tudi oni svojo ljubezen do bližnjega . . .«

V delavnici podjetnika, ki se mu je ljudska kuhinja razširila na vse prostore, je delala večina delavcev za hrano. Bolje nekaj kakor nič, je bilo v njih mislih. . . .

Delavski časopis pa je zapisal o tem kratko poročilo in pristavil:

»Neorganiziranost rodi dandanes proklete posledice. Organizirani kapitalizem se je otresel krize, da je vsa zletela na neorganizirano delavstvo in z njim muči tudi organizirane . . . Kje ste, ljudje, da se ne zavedate, da ste ljudje? . . . Ali kdo čita takšna obrekovanja?«

ve kaj hoče. Svetujemo radi tega, da naj se preneha s tem načinom čakanja naših zaupnikov pred vrati vsemogočne gospode, ker zaupniki ne prihajajo po nikako miloščino, pač pa kot mandatorji delavstva in jih je kot take treba upoštevati in sprejeti. Kajti vse, kar se v tem oziru dela s temi mandatorji, se dela indirektno z delavstvom, in če bo to lepega dne po svoje naredilo konec, tedaj bo odgovoren zato pač oni, ki jih je k temu izzval. Članstvu SMRJ pa priporočamo, naj ne naseda nikakim demagogom, naj pazno sledi poročilom zaupnikov, poseča svoje članske sestanke v tako obilnem številu kot je bil zadnji, predvsem pa, da vztraja v tej svoji zgledni disciplini, katera tako boli in katero bi gotovo tako radi igrali. Kajti le, dokler bomo kot celota disciplinirani in organizirani bomo želi uspehe.

Kranjska industrijska družba izziva še dalje...

Znižanje mezd od 10 do 30%

Jesenice, dne 4. febr. 1934.

Organizirano delavstvo KID na Jesenicah je na svojo zahtevo po odgovoru zaradi sklepa kolektivne pogodbe dobilo v petek, dne 2. t. m., od KID šest strani dolgo pismo, kjer KID pravi, da si tudi ona želi miru in reda ter kolektivne pogodbe... Začetkom polemizira proti temu, da kolektivne pogodbe sploh ni bilo, potem pa sporoča, da delavstvo premalo ceni vse racionalizacijske izpopolnitve podjetja in zvišano možnost zaslužka. KID je menda zelo prizadeta ter čuti konkurenco razvrednotene češke krone. Zaradi takih slučajev, kadar je treba za konkurenčnost znižati cene in »seveda« zaradi tega znižati menda tudi mezde, zahteva KID, da se v novo kolektivno pogodbo sprejme klavzula, da lahko KID delavstvu — kadar hoče

prodlži nove postavke za mezde v celoti ali za posamezne obrate in jih mora delavstvo v 14 dneh ali pritrdilno ali molče sprejeti, sicer pa velja — v slučaju odklonitve — ta novi predlog že kakor odpoved vsega delavstva dotičnega obrata.

KID zatem naglašja, da vrši vse po zakonu in vsestransko čuva zakonite predpise (!!) ter da je treba delavstvu gledati tudi na dobrobit (!!) podjetja. Prav tako tudi zahteva, da se mora povsod delovni čas popolnoma izrabititi ter da mora delavec, ki je svoje delo dovršil ali pa čaka na kaj, ta čas delati drugo delo, ali pa se mu bo oni čas odšel od mezde. Zatem naglašja, da se bo za novo kolektivno pogodbo pogajala na tej-le osnovi:

V martinarni se morajo akordne temeljne mezde v delu z dvema pečmi znižati od 48 Din na 40 Din (t. j. za Din 10 na dan) za posado, dočim pri treh pečeh od Din 43.— na 39.—. Na Javorniku se pri grobi progri znižajo mezde za 15%, pri fini za 12%. V mrzli valjarni za 20%, v žičarni in žebljarni po 10%. Nadomestna mezda se določi ne glede na redni zaslužek za vse delavstvo enotno na Din 40.—.

KID prosi za pismen odgovor, na kar bo povabilo delavstvo na ustnena pogajanja in dogovore v Ljubljano pri Zvezi industrijev.

Taka je stvar. Jasno, da je delavstvo ni sprejelo mirno. Tako so bile izvršene v tej stvari vse predpriprave, obveščeno je bilo o tem nezasišlanem napadu na delavske mezde delavstvo, izvršile so se vse predkonference, organizacije vseh smeri so postale eno — in delavstvo je postalo ene misli in ene volje:

Dovolj je tega izzivanja in izžemanja. Dovolj je nesramnosti od strani podjetja.

Danes se je vršil izborni obiskan obratni sestanek delavstva prizadetih obratov. Obe dvorani Delavskega doma sta bili premahnjeni. V delavstvu je vrelo, toda pod vodstvom svojih zaupnikov je pokazalo, kako silo predstavlja in s kako silo bo tudi — zmagalo.

Obratni sestanek je vodil s. Čelešnik, ki je naglasil pomen sestanka. Takoj sta izjavila gg. Albin Gasser v imenu JSZ in Tine Zupan v imenu NSZ svojo solidarnost v boju za delavske pravice. Tajnik SMRJ s. Toman je prečital in tolmačil dopis KID, kar je navzoče delavstvo spremljalo s klicem ogorčenja in zgražanja napram tovarniškim zahtevam. Zatem so govorili s. Vister Valentin, g. Gasser Albin, g. Zupan Tine, s. Ravnik Franc, Gerdej Anton, Vister Avgust, Skrlj Franc, Kralj Ignacij, Pogačnik Nande, Stražičar Leopold in drugi, ki so vsi naglašali neomajno voljo delavstva, da se takemu izzivanju napravi konec. Vsi so tudi odklanjali očitke komunizma, ki jih hoče tovarna naprtiti delavstvu na čelo, da bi ga lažje pobila, in so izjavljali, da so borci za svete delavske pravice, ki vsakomur pripadajo po poštenih in zakonitih poteh, pa naj jih vsakdo imenuje, kakor že hoče. Toda gorje, če se delavstvu odvzame njega pravice in njega organizirana moč, tedaj bo delavstvo moralo postati še več kakor pa samo borec za pravice, takrat bo moralo postati borec za človečanstvo in obstoj. In če ne bo smelo legalno, bo moralo ilegalno. Toda tako daleč ne pride, kajti delavstvo vé,

da je disciplina njega največja in najsvetejša pravica in orožje.

Zatem sta še ss. Toman in Čelešnik reasumirala vsa izvajanja in povedala, kaj nam manjka.

KID naj ne izziva, KID naj se drži socialnopolitičnih zakonov, KID naj se drži pogodb, ki jih je sklenila, KID naj se drži spoštovanja človeka v svojem slovenskem delavstvu. Ona ceni nam-

Armada zavednega delavstva

Prva seja mariborskih delavskih (obratnih) zaupnikov, ki se je vršila dne 25. februarja 1934 v Mariboru.

Navzočih: 153 zaupnikov in namestnikov.

Vseh izvoljenih je 210.

Oprostilo se je seje 20.

V prihodnji številki priobčimo statistiko vseh izvoljenih zaupnikov na rdeči, plavi in beli listi v očišled vsem, da nas vidijo!

reč človeka samo v onem, ki ni ali sploh ne naš državljani ali pa vsaj naše narodnosti ne.

Edino tem daje možnost do življenja, edino teh stalno ne izziva in jim ne krči pravic in mezd. S. Toman je prečital zatem odgovor na KID, kjer delavstvo energično odklanja dopis KID, zahteva do 1. aprila t. l. podpis kolektivne pogodbe, kakršna je obstajala z dodatki po tozadnih delavskih predlogih (zaradi kurjave, občin predpisov in 10% poviška mezd onim, ki ne delajo na akord) in odgovor na zahteve do 10. marca t. l. **TO JE SPREJELO NAVZOČIH 1000 DELAVCEV SOGLASNO IN Z VELIKIM NAVDUŠENJEM IN ODOBRAVANJEM.** — Zatem je bilo sklenjeno, da se vrši, dokler zadeva ne bo rešena, vsako nedeljo dopoldne brez vabil obratni sestanek (prih. nedeljo zaradi skupščine BS izjemoma ob 2. uri pop.), so na poziv predsednika Čelešnika vsi navzoči stoji in s »Slava!« klici počastili spomin padlih avstrijskih sodrugov in je bilo zborovanje zaključeno s soglasno voljo do zmage!

Jesenice

Zadruškarsko sodelovanje. Tukajšnja Splošna hranilnica in posojilnica za Jesenice in okolico je poslala svojim članom to-le okrožnico:

Delavski pokret na Jesenicah se razvija vsestransko in to v dobrobit tukajšnjega delavstva.

Ta pokret želi doseči čim večji uspeh ne samo na kulturnem in strokovnem polju, temveč še bolj na gospodarskem. Kajti dobro se zavedamo, čim bolj in čim prej se gospodarski osamosvojimo, tem bolj postanemo gospodarski neodvisni. In kot taki bomo tudi lahko s čim večjim pogumom zahtevali svoje pravice, bodisi tu, bodisi tam.

Žal, da je še premnogo delavskih družin, ki tega zlatega pravila ne vpoštevajo in da popolnoma pozabljajo na naše življenjsko geslo:

Svoji k svojim!

Imamo lastno Splošno hranilnico in posojilnico za Jesenice in okolico v Del. domu, a premnogi vidijo le drugi del, to je posojilnico, kjer se pač dobi posojilo, a kako se mora to posojilo vračati, da imajo tudi drugi člani korist od vloženega oziroma posojenega denarja, tega pa le premnogi ne vidijo, ali pa namenoma nočejo videti.

Pomnite: Kar se posodi, se mora čim prej vrniti!

Imamo lastne zadruške prodajalne. Te so namenjene izključno le članom delavcem. A kaj opazimo? Premnogi, ki so v stiski iskali pomoč in jo tudi dobili v našem denarnem zavodu, ne poznajo teh trgovin in ne vpoštevajo, da so vse naše naprave tesno združene druga z drugo, kakor veriga. Tudi tu velja naše geslo:

Svoji k svojim!

Upamo, da v tekočem letu doživimo veselo presenečenje, da se vsi združimo kar najtesneje in da se oklenemo z vso zavestjo naših gospodarskih naprav. Kajti le

v edinosti je moč!

»Rdeče rože« na odru v Delavskem domu na Savi. Morda že dolgo ni dosegla na Jesenicah nobena igra tolikšnega uspeha kakor so ga dosegle v nedeljo, dne 25. t. m., »Rdeče rože« sodruga J. Moškriča. Ta slika delavskih bojev, delavskih zmag in uspehov, porazov in izdajstev nezavednežev, žrtvev za delavsko gibanje in bližajoče se zarje proletarskega vstajanja je navdušila vse, ki so sploh mogli v dvorano. Seveda je pa ta bila veliko premahnjena in niti četrtnina vseh, ki so igro hoteli videti, ni mogla vanjo. Zaradi tega sporočamo, da se bo igra ponavljala, in sicer 18. t. m. ob 8. uri zvečer in na Jožefovo, 19. marca t. l., ob 3. uri pop., obkraj v Delavskem domu na Savi. Torej pridite vsi pogledat igro, ki se bo morala v resnici odigrati kaj kmalu tudi pri nas. Vsaj začetki so slični. Na svidenje vsem! Družnost!

VABILO

na občni zbor zadruga »Delavski dom«, r. z. z o. z. v Mostah pri Ljubljani, ki se vrši dne 23. marca t. l. ob 5.30 uri zvečer v prostorih »Delavske kuhinje«, Moste, Pokopališka ul. št. 5.

V slučaju premahnje udeležbe se vrši občni zbor uro pozneje in sicer pri vsaki udeležbi istega.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Revizijsko poročilo.
4. Volitev novega odbora.
5. Razno.

Za člane udeležba dolžnost!

Odbor.

RUDARJI

Zagorje ob Savi

V nedeljo, dne 18. t. m., so se vršile pri tukajšnjem rudniku volitve obratnih zaupnikov. Volitve same ob sebi bi morale v smislu sedanjih določb biti svobodne in brez vsakega upliva ali pritiska na delavstvo od strani podjetja.

Vendar generalnemu štabu nacionalistov v pisarni Trbovelske prem. družbe v Kisovcu ni dala žilca miru, da ne bi storili vse, samo da se ta prokleta marksistična golazen pri teh volitvah zatre. Tako so razni višji — nadzorniki, nadpazniki in tutti-kvanti že kar v naprej ukazovali, kako naj kisovske rudarji glasovnice izpolnjevajo.

V zvezi službi svojih nacionalnih opred se je potem g. inž. Lapornik tako daleč izpozabil, da je moral g. ravatelj volitve za eno uro prekiniti in njega pa odsloviti na način, ki je bil edino primeren.

G. inž. Lapornik, ki v senci nacionalnih duhov plavate v temi in pri tem take blažnje doživljate, ali ne bi bilo bolj pametno za vas, če bi šli v zaslužen pokoj, kakor pa da v duhu najčistejšega nacionalizma kričite nad ljudmi po jami in pisarni na način, ki za vaš položaj ni primeren, ali pa da odpravite Röntgenološki institut iz vaše pisarne.

Mi marksisti kot dobri ljudje vam svetujemo, otrese se zlih duhov, ki vas stalno obdajajo in imeli boste zaslužen mir. Tiste kisovske rudarje pa, ki so vašemu in vaših drugov pritisku podlegli, vprašamo v imenu vseh razredno zavednih rudarjev, ali vas ni sram, da ste pljunili na svojo proletarsko čast? Ali boste sedaj kaj manj garali in kaj več zaslužili? O nevedni hlapci Jernej!

SPLOŠNA DELSTROKOVNA ZVEZA JUGOSLAVIJE

Kakšni so ptujski žuti gospodeki?!

Preteklo nedeljo, dne 25. II. 1934, se je vršil občni zbor NSZ v gostilni »Slon« v Ptuj. Vabilo se je vse delavstvo, torej člane in nečlane. Ko pa so se pojavile, prikazale takozvane »poštasti« rdečkarje, jim je bil dan takoj gromoglasen ukaz, dvorano zapustiti. Kolikor nam je znano, je potekel obč. zbor baje v polnem redu v navzočnosti obiskovalcev. Pač pa volkovi ostanejo naprej v ovčjih kožah. In to so pokazali takoj četrtri dan po njihovem obč. zboru. V četrtek 1. marca je imel sodr. dr. Reisman predavanje v lokalni »Svobode« o socialni zakonodaji. Obisk je bil sijajen. Uvod predavatelja je bil pretresljiv, ker ni bilo očesa, ki ne bi plavalo v solzah, ko je govoril o žrtvah avstrijskih sodrugov. Poslana pa je bila majhna skupina nacijskih obojega spola, najbrž z nalogo, da tam kršijo mir in red, kakor je to njih navada tudi po drugih delavskih prireditvah. Dva sta zavzela častno stražo tik ob vhodu v dvorano in čakala na priložnost, da dasta duška pravi nacijski zavesti. Posebno eden istotako izkoriščani, izmognani delavec (ki pa še vedno ne ve kam spada), kakor smo mi vsi drugi, se je predznil izblebetati neumen medklic ravno v stavku, ko je predavatelj govoril o zakonitem 50 odst. plačilu nadurnega dela. Takoj

ZA 10 DIN 4 KNJIGE

dobite, če pišete in pošljete znamke za Din 10.— ali denar na Cankarjevo družbo v Ljubljani, poštni predal 290. Ostalo je namreč nekaj garnitur knjig iz l. 1932-33, in sicer:

Koledar;
Dva svetova;
Sirene tulijo;
Včeraj je bilo — jutri bo.

Ponavljamo: Te 4 knjige za 10 dinarjev. — Pošljite denar ali znamke, pa Vam knjige takoj pošljemo.

na to je pobral svoje se prepletajoče telečje noge in zapustil svojo postojanko, ne da bi imel poguma, izvršiti svojo nalogo, ki mu je bila naložena od njegovega »general«, Torej gospodje »hitlerijanci«, če imate takšne robe še več v vaši zalogi, vam polagamo na srce, da jo dobro konzervirate, da ne izkisa, kajti takšne veje ne rastejo na vsakem drevesu. Še žalostnejše kot ta prizor tega nezavednega delavca, ki v svojo že itak malone prazno skledo pljuje, je pa ta, da so ti člani te žolte organizacije tako »velikodušni«, da se izražajo o prelivanju delavske krvi, krvi nedolžnih žen in otrok v Avstriji, češ, prav se jim je zgodilo, in se temu posmehujejo. Kaj to je olika, ali civilizacija in kultura teh gospodekov.

Splošna delavska strokovna zveza Jugoslavije, podružnica Maribor.

V nedeljo, dne 18. februarja 1934 se je vršil v dvorani Delavske zbornice redni letni občni zbor naše podružnice. Članstvo je napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Predsednik s. Karner je ob pol 10. uri otvoril občni zbor, pozdravil navzoče in prečital dnevni red. Tajnik s. Muršič je prečital zapisnik zadnjega občnega zbora, katerega so prisotni soglasno vzeli na znanje. Nato je predsednik podal poročilo o delovanju podružnice v minulem letu. Iz poročila je razvidno, da je imel odbor z ostalimi funkcionarji polne roke dela, zlasti še, ker niso vsi odborniki izpolnjevali svojih dolžnosti, ter so vsled tega bili nekateri preobremenjeni. Da je gornje poročilo resnično, priča dejstvo o številnih sestankih, sejah in intervencijah, ki jih je podružnica bodisi sama, ali s pomočjo tajništva Medstrokovnega odbora ali Delavske zbornice uspešno izvršila. Jasen dokaz je tudi to, da se je članstvo dvignilo za več kot sto odstotkov in je podružnica prodrla skoraj v vse večje obrate, kateri spadajo v njen delokrog ter ima ponekod že prav močne postojanke razredno zavednih sodrugov in sodružic. Mariborska podružnica ima široko delovno polje. Nadaljnji uspehi so seveda odvisni v glavnem od agilnosti bodočih funkcionarjev, ki morajo biti gonilna sila vsega gibanja. Če bodo ti postavili celega moža in jih bo članstvo podprlo, potem je nedvomno, da ima podružnica najlepše izgled v bodočnosti. Nato je sledilo poročilo blagajnika, ki je v številnih prikazal finančno poslovanje podružnice. Zatem je sledilo poročilo kontrole, katera je pregledala knjige in blagajniške izkaze ter našla vse v najlepšem redu. Predlagala je za blagajnika zaupnico, kakor razrešni o odboru. Bilo je to brez debate sprejeto. Sledile so volitve novega odbora. Pri tej točki se je razvila živahna debata, v katero so posegli številni sodrugi. Nato je bil soglasno izvoljen naslednji odbor:

Karner Edo, predsednik.
Grgič Vinko, podpredsednik.
Dvoršak Ivan, blagajnik.
Klep Adoli, tajnik.
Črnčec Ivan, Muhič Neža, Krivec Alojz, Haložan Anton, Košuta Franc, Simnič Ciril, odborniki.
Bobanec Robert, Gradišnik Anton, Muršič Alojz, Hercog Anica, kontrola.

Pred zaključkom je s. Karner apeliral, naj se delavstvo zaveda svoje važne vloge v človeški družbi, naj ne bo malodušno vsled pritiska, ki ga kapitalistična družba izvaja nad njim, temveč naj gre z vsem elanom na delo. Predvsem je potreba, da se delavstvo izobrazijo, ker le izobrazjen proletarij bo kos kljubo-

Sodrug!

KUPOJTE IN ZAHTEVAJTE POVSOD KRUIH IN PECIVO IZ
Delavska pekarna Mirko Cortila, Ljubljana
POSTOJNSKA ULICA 11, DESNO. TELEFON 31-71.

Sodružice!

vati nasprotniku. Treba je, da gremo na delo za močen delavski tisk, ki je edini zagovornik delavstva; to bomo pa najlažje dosegli, če bomo zahajali v lokale, kjer visi naše časopise, kjer delavski nasprotniki.

Nato je predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor ob pol 12. uri.

E. K.

Vevče.

Ponovni enotni nastop vevških papirničarjev.

Že dalj časa je vevško delavstvo čutilo, da so ogrožene njegove skromne, a težko priborjene pravice. Da zaščiti in ubrani te svoje pravice se je zbralo do malega vse delavstvo papirnice Vevče prvič na sestanku v D. M. v Polju, kjer je ponovno povdarilo svoje zahteve, ki so bile poslone dne 22. januarja 1934 ravnateljstvu papirnice Vevče, katere pa je isto odklonilo, češ, da so pisane v premalo vljudnem tonu. Delavstvo je enotno ponovno zahtevalo takojšnji pristop k razgovoru! Sprejeta je bila tudi resolucija v tem smislu, ter je bilo sklenjeno, da ako ravnateljstvo ne sprejme resolucije in ne pristopi k takojšnjim razgovorom, stopi delavstvo v enotno protestno stavko dne 20. februarja od 11. do 12. ure. Do stavke pa ni prišlo. Ravnateljstvo je resolucijo sprejelo, ter nanjo tudi odgovorilo v določenem roku. V odgovoru navaja obratno vodstvo, da se je pripravljeno razgovarjati in to šele takrat, kadar bo to zahtevala pristojna oblast, to je Inšpekcija dela. Ker pa so se organizacije kot predstavnice delavstva že pritožile in zahtevale, da Inšpekcija dela posreduje ter skliče razgovore. Inšpekcija dela je odgovorila, da nima nobenih sredstev na razpolago za intervencije. Vkljub temu so se zastopniki delavstva ponovno obrnili nanjo ter zahtevali, da nujno skliče razgovore ter posreduje v tem sporu, kar se je tudi zgodilo še pred napovedano stavko. Razgovori med obratnim vodstvom, Inšpekcijo dela ter obratnimi zaupniki so potekali povsem zadovoljivo za delavstvo. Ravnateljstvo je brez posebnega odpora sprejelo vse zahteve ter obljubilo, da bo vse uredilo v smislu stavljenih zahtev! Ker pa taki g. ravnateljji zelo radi obljubijo, pa prav neradi svoje obljube izpolnijo, je bil sklican dne 4. marca t. l. drugi sestanek, ta pa v Vevčah pri Anžurju. Namen tega sestanka je bil priklicati v življenje vse tiste od g. ravnatelja dane obljube, ter je bilo povdarjeno, da smo obljub že siti, ter da hočemo dejani. Sprejeta je bila tudi druga resolucija, sestavljena v duhu prvotnih zahtev, ter da se je določil rok za izpolnitev danih obljub. Nato je bila sprejeta še ena točka, da se zaposli v podjetju tudi onih osem, ki so prišli od vojakov, ter so bili stalno brezposelni, ter je podjetje po kolektivni pogodbi člen 12, točka 2, dolžno sprejeti jih nazaj na prejšnje mesto, kar je pa že tudi skrajni čas. In to ne na rovaš tistih, ki so zaposleni na njih mestih, ker je še drugod po oddelkih dovolj dela in se zato priganja že zaposlene k intenzivnejšemu delu.

Tudi ta drugi sestanek je bil zelo dobro obiskan. Povdarjala se je tudi potreba močne organizirane skupnosti brez razlike verskih ali političnih prepričanij. Vse, kar se ni, mora v organizacijo, v eno ali drugo. Ker le tako združeni bomo kos nalogi, ki nas še čaka! Prepričan sem, da kadar si bo delavstvo znalo ustvariti tako skupno enotno borbo, da bo sigurno zavzemalo drugačne pozicije, ako bo znalo svoje interese braniti solidarno in enotno.

Treba je samo še enkrat in še enkrat poklicati v spomin besede našega velikega

učitelja in buditelja Karla Marxa, ki je dejal, da je osvoboditev delavstva, delo delavstva samega!

Naj živi enotna borba vevškega delavstva v obrambi za vsakdanje zahteve.

Delavec.

ZVEZA ŽIVILSKIH DELAVCEV

Pivovarji — Ljubljana.

Dne 3. marca je imela Zveza živilskih delavcev Jugoslavije, podružnica pivovarjev v Ljubljani, svoj redni letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora: a) predsednika; b) tajnika; c) blagajnika; d) kontrole. 3. Volitev novega odbora. 4. Razno. Ob 17. uri je otvoril predsednik občni zbor in ugotovil sklepčnost. Pozdravil je vse navzoče, kakor tudi s. Mlinarja, ki je zastopal Strojno komisijo. Posebno je grajal malomarnost tistih članov, kateri se niso udeležili občnega zbora, čeprav so obratni zaupniki izposlovali pri podjetju, da se je delo končalo eno uro prej, kakor po navadi. Nato se je prešlo na dnevni red in je s. tajnik prečital zapisnik zadnjega občnega zbora, kateri se je vzel na znanje. Zatem je sodrug predsednik podal svoje poročilo, iz katerega je razvidno, da se je od strani obratnih zaupnikov in podružnice izvršilo pri podjetju deset intervencij, in sicer 3 intervencije v meznem gibanju, kjer se je doseglo, da je podjetje odstopilo za dva in pol odstotka pri redukciji plač. Ostalih sedem intervencij pa je bilo glede odpusta delavcev, od katerih so bile štiri uspešne in 3 brezuspešne. Sodelovali smo tudi pri volitvah v Delavsko zbornico, iz katerih smo izšli zmagovalni. Iz tajniškega poročila se posnema, da je imela podružnica v preteklem letu 12 rednih in tri izredne seje. Članski sestanki, kateri so se sklicali od časa do časa, kakor je nanesla potreba, posebno o meznem gibanju, je bilo 6. S. blagajnik je podal poročilo, katero je precej zadovoljilo. Treba pa je naglasiti, da bi bilo lahko dosti boljše, če bi se vse delavstva, katero je zaposleno v pivovarni, zavedalo, kje je njegovo mesto. Kontrola je poročala, da je bilo vse poslovanje odbora, kakor tudi knjige v redu. Zato predlaga absolutorij, kateri se po krajši debati enoglasno sprejme. Prešlo se je k volitvam novega odbora. Ker pa ni bila vložena nobena nova kandidatska lista, je ostal v glavnem stari odbor z malimi dopolnitvami. Pri četrti točki — razno — se je vnela precej ostra debata, v katero je poseglo precej sodruhov. Nato je s. predsednik podal besedo s. Mlinarju, kateri je navzočim tolmačil razne socialne zakone, za katere pa mora delavstvo zmiraj stati budno na straži, da se pravilno izvajajo, ker samo takrat bo imelo nekaj od tega, ne pa, če bo reklo: saj gospod ve, kaj je prav. Gospod gleda samo na svoj dobiček, a nikdar za korist delavca. Zato je na delavcih samih ležeče, kako se socialni zakoni izvajajo. Pozival je vse one, kateri še niso organizirani, da čim prej pristopijo v Zvezo živilskih delavcev, ker le v organizaciji se bo moglo boriti uspešno za svoje pravice. Ker je bil s tem dnevnim red izčrpan, je s. predsednik zaključil občni zbor, z apelom na neorganizirane, da si vzamejo besede s. Mlinarja k srcu, da bodo sami sodelovali pri izboljšanju delavskega položaja.

LESNI DELAVCI

Lesni delavci — Stari trg.

Zelo redko se čuje kak glas od nas. Sma pač čisto preprosti lesni delavci, ki le redkokdaj primemo za pero. Ko smo imeli

»Delavski dom«, smo se malo bolj gibal, sedaj pa tam gospodarijo miši in podgane. Gospodje so sicer rekli, da bodo poslopje porabili za občinsko ubožnico, ali tistega bogatega strica iz Amerike še ni, da bi to poslopje preuredil. Sedaj so ostale samo štiri stene. Vsa zborovanja imamo sedaj po gostilnah, kar pa je težko, ker se vsakdo boji, da ga ne bi gostilničar grdo gledal, ko ima v žepu »niks«. Imeli smo občni zbor naše podružnice 11. februarja t. l., ki je bil zadovoljivo obiskan. Vsi naši funkcionarji so podali svoja poročila prav izborna, podružnica je sodelovala pri vseh akcijah, tudi pri volitvah v DZ smo se dobro odrezali. Še danes pretakajo žuti in beli krokodilove solze, tudi grožnje niso pomagale. Z malimi izjemami se je izvolil stari odbor, zaupali smo jim, ker so že izkušeni v borbi. Je pa tudi nekaj takih, ki imajo tak strah pred podjetniki, da se niti upali niso priti na zborovanje. Upamo pa, da jim bodo injekcije, ki jih vsi dobivamo iz dneva v dan, pregnale ta strah in bodo prišli v naše vrste kot borci za naše pravice. Poročal je tudi centralni tajnik iz Ljubljane sodr. Bricelj o položaju lesnih delavcev ter o brezposelnosti. Mi bi želeli, da bi nam večkrat prišel predavati, da bi vsaj počeli misliti sami z lastnimi možgani. Zavedamo se, da smo tudi mi sestavni del te proletarske armade, zato pa gremo v boj za socializem in demokracijo. Tako smo se lepo razšli in še premišljevali, da je le edino možno v skupnosti doseči naš cilj.

Brezposelni delavec A.

MONOPOLCI

II. REBNI LETNI OBČNI ZBOR »Podružnice Saveza radnika-ca monopolskih podjetja in p. h. u Jugoslaviji« se vrši dne 16. MARČA 1934 (v petek zvečer po delu) v veliki dvorani Delavske zbornice in ne 2. marca kot je bilo prvotno objavljeno!

Dnevni red ostane isti!

Poročilo za Savezno Upravo bo podal delegat iz Beograda, naš sodrug Žika Trajković.

DOLŽNOST VSAKEGA ČLANA IN ČLANICE JE, DA SE ISTEGA UDELEŽI!

Pokažimo — da smo — da se zavedamo svojih pravic ter da jih tudi zahtevamo. NE SAMO DOLŽNOSTI, TUDI PRAVICE HOČEMO!

Odbor podružnice Ljubljana.

Pokojuina monopolnega delavstva. — Monopolske ustanove obstoje že desetletja, ali medtem ko se je osebje ostalih državnih ustanov nekako osiguralo za bodočnost, je delavstvo monopola ostalo brez tega. Po izčrpanju sil pri delu nam ne preostane ničesar drugega, nego da prosimo po ulici milodarov.

Za te nepreskrbljene dneve je potrebno, da monopolsko delavstvo prizna, da je tega mnogo tudi samo krivo!

Postoji organizacija monopolnega delavstva, ali ni dovolj, da se vsaki teden plača 2, 3, 4 ali 6 dinarjev, a svojo usodo prepusti drugim. Oni vedo, da morajo dobiti plačo v soboto ali petnajstidnevno in da tedaj izravnavajo svoje račune, a da li bodo imeli v starosti od česa živeti — o tem ne znajo razmišljati!

Savez monopolskih delavcev je oživel in vzeli so ga v svoje roke oni, katerim pripada — monopolski delavci. V januarju 1933 je bila obdržana anketa monopolskih delavcev za izdelavo pravilnikov: o delu, plačah in penziji. Ti so vsi napravljani in predani Upravi državnih monopolov —

Uprava državnih monopolov je uvidela, da je potrebno sprovesti pravilnik o penzijah za njeno delavstvo —

Pa čeprav vodi Savez živo akcijo pri Upravi monopolov, da se Pravidnik o penzijah čimprej izda, delavstvo po večini mirne duše stoji ob strani in gleda... »...«

Uprava monopolov bo sigurno sprovedla penzijsko zavarovanje, ali kakšno bo in na kakšni osnovi — to je pa grugo vprašanje?

Zato naj vsaki delavec-ka pomisli, od česa živi ono delavstvo, ker imamo prilike, da vidimo, kako gre onim, ki so penzionirani s po 200, 300 dinarjev mesečne miloščine, ki pa so provedli na delu preko trideset let (pri nas v Ljubljani tudi preko 50 let, piši in beri petdeset let, op. prev.).

Zato je skrajni čas, da se začnemo brigati sami za sebe ter ne čakamo, da nam kdo drugi to servira že gotovo, ker tega pričakali ne bomo!

Bogoljub M. Bisenič.

Op.: Ta članek je izšel v beograjskih »Radničkih novinah« 27. oktobra 1933 in to izpod peresa delavca markarice, kot opomin vsemu delavstvu, naj se zamisli v življenje naših starih sodelavcev, kateri morajo sedaj na stare dni — mesto uživati sadove svojega dolgoletnega dela — tako-rekoč beračiti.

Sodrug, sodružice, vztrajno zahtevajmo od Uprave monopolov in vseh merodajnih faktorjev preskrbo za stare dni — pokojninsko zavarovanje.

OBJAVA!

Ker je bila s. Skaza Mateju ukradena članska knjižica (vezana v rdeče platno) št. 660 od nekega fanatičnega poglavca nam nasprotnega mišljenja, se tem potom ista razveljavlja ter se vse organizacije opozarjajo, da gledajo in pazijo, da iste ne bi upotrebljavali kak provokater!

Veljaven pa je »Duplikat II«, izdan ponovno na isto ime.

Odbor podružnice Saveza radnika mon. podjetja u Zagrebu.

Kultura.

»Svoboda«, marčeva številka, je izšla. Prinaša članke: 12. februarja; M. Potočnik: Cerkev in današnja doba; Rudolf Golouh: Francija na prelomu. Pesmi: S. Slokan; Nelson III.; Salt Orehovac; Oče in sin. Roman Fantamara se nadaljuje. Tudi pregled je pester in lep.

Naročajte »Svobodo«, kdor je še nima. Letna naročnina 40 Din je pač neznamenit denar za 12 zvezkov »Svobode«, ki je vezana lepa knjiga z nad 500 strani.

Pot h gospodarski obnovi je knjižica, ki jo je napisal dr. Vladimir Murko, in ki jo priporočamo, da si jo nabavite. V ljubljanskem radiu je pisatelj predaval 3. februarja t. l. Varčevanje — podlaga vsega gospodarstva, ali kako lahko sami pripomoremo k izboljšanju gospodarskih razmer. Dobi se pri Zvezi jugoslovanskih hranilnic, Ljubljana, Prešernova 3.

»Drama«, št. 1—2 (januar—februar), je pravkar izšla. Zastopani so spisi Slavko Gruma, Ivo Graborja, Janeza Lenčaka, Milana Skrbinška, Valo Bratine i. dr. Dobi se: Ljubljana, Tržaška cesta 10-L.

Vsak

bo kupil ker smo poceni kot še nikoli

Moški čevlji . . Din **75**.-

Ženski čevlji . . Din **59**.-

Otroški čevlji . Din **16**.-

Vsi z usnjenim podplatom

Ant. Krisper

Ljubljana

Mestni trg 26 / Stritarjeva ulica 1—3

»STAKLO«

B. Tober

Ljubljana

Sv. Petra c. 85

Telefon 34-58

na zalogi:

medicinsko steklo
stavbno steklo
steklenice za vkuhanje sadja
in vse druge vrste steklenic

Sedaj pisarna in skladišče

Sv. Petra c. 85

»ADRIA«

PRAŠEK JE BOLJŠI!

Rafael Salmič

urar in zlatar

Celje (Narodni dom).

Vsakovrstne ure, zlatnina in srebrnina, jedilno orodje, razne poročne prstane, birmska in krstna darila v veliki izbiri vseh vrst.

Vse po najnižjih cenah.

Vršim tudi popravila vseh vrst

PRIPOROČAMO TRGOVINO

JOSIP OLUP, Ljubljana,
 Stari trg šte. 2, na vogalu.

Velika izbira moških oblek in perila iz lastne tovarne TRIGLAV. — Kamgarni in modne potrebščine stalno na zalogi — Dobro blago, najnižje cene. — Priporočam tudi svojo gostilno Pod gradom, Stari trg šte. 1.

Modna konfekcija

klobuki, perilo

Svetozar Koser

Mestni trg 11

Gostilna pri Olupu pod „Trančo“

točična in pristna vina po nizki ceni in sicer: štajerska, dolenska in dalmatinska.

Za obilen obisk se priporoča

Josip Olup

IVAN SAX

KONFEKCIJSKA
TRGOVINA

LJUBLJANA

MESTNI TRG 14

Zahtevajte povsod prvovrstno moko znamke

»ZLATIC«

od umetnega mlina

VILIM SCHULZ, NOVI SAD.